

Miljö- och hälsoskyddsnämnd

2025-10-24

Miljöenheten

Kod: 1.2.3.3

Janne Casserstedt

Dnr: MHN/2025:00076

Svar till kommunrevisorerna angående uppföljande granskning av nämndens miljö- och hälsoskyddstillsyn

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2025-10-24 överlämnas till kommunrevisorerna som miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande över PwC:s revisionsskrivelse som är daterad 2025-09-08.
2. Protokollet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Kommunrevisorerna har granskat miljö- och hälsoskyddsnämnden för att bedöma om miljö- och hälsoskyddsnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförd granskning. En revisionsrapport har tagits fram som kommunrevisorerna har begärt att nämnden yttrar sig över.

Svaret ska vara kommunrevisorerna tillhanda senast den 10 december 2025.

Ärendet

Kommunrevisorerna har granskat miljö- och hälsoskyddsnämnden för att bedöma om miljö- och hälsoskyddsnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförd granskning. En revisionsrapport har tagits fram som kommunrevisorerna har begärt att nämnden yttrar sig över.

Svaret ska vara kommunrevisorerna tillhanda senast den 10 december 2025.

Sammanfattning av revisorernas synpunkter

Kommunrevisorerna bedömer att miljö- och hälsoskyddsnämnden inte bedriver en ändamålsenlig tillsynsverksamhet och att nämnden inte har en ändamålsenlig intern kontroll vid hanteringen av tillsynsärenden. Kommunrevisorerna noterar att nämnden inte helt har åtgärdat någon av revisorernas rekommendationer i sin helhet. Rekommendationerna som inte har åtgärdats i sin helhet är:

Rekommendation 1: Säkerställ att kommande behovsutredningar innehåller en bedömning avseende konsekvenser av den tillsyn som prioriteras bort.

Rekommendation är ej genomförd.

Sedan tidigare granskning har det inte tagits fram en ny behovsutredning. I nämndens yttrande och inkomna skriftliga svar framgår att kommande behovsutredning ska innehålla en bedömning avseende konsekvenser av den tillsyn som prioriteras bort.

Rekommendation 2: Prioritera områden där det kan ha byggts upp en "tillsynsskuld" med fokus på att göra rätt prioriteringar och bedömningar med avseende på risken för långsiktiga konsekvenser. En alltför stor tillsynsskuld kan på sikt få negativa konsekvenser för verksamhetsutövarnas efterlevnad av lagen och i sin tur på miljön och människors hälsa.

Rekommendationen är delvis genomförd.

I föregående tillsynsplan avseende miljöskydd planerades tid in i tillsynsplanen för att åtgärda den tillsynsskuld som byggts upp. De verksamheter som inte hade fått tillsyn har prioriterats. En prioritering har även gjorts i livsmedelskontrollen avseende tidigare tillsynsskuld och införandet av en ny riskklassningsmodell där verksamheten prioriterat arbetet riskklassningen. Ny tillsynsskuld kommer därför hanteras framöver. Gammal tillsynsskuld har inte följts upp.

Rekommendation 3: Förekommade tillsynsskuld från föregående år bör redovisas separat i behovsutredningen för att synliggöra behov av tillfälliga resursförstärkningar skilt från behovet av varaktiga tillsynsresurser.

Rekommendationen är ej genomförd.

Sedan tidigare granskning har det inte tagits fram en ny behovsutredning. En ny behovsutredning ska tas fram under 2025.

Rekommendation 4: Beakta den kritik samt de brister och förbättringsområden som Länsstyrelsen identifierade i samband med revisionen år 2022 i kommande behovsutredningar och tillsynsplaner.

Rekommendationen är delvis genomförd.

Nämnden och förvaltningen har beaktat den kritik samt de brister och förbättringsområden som Länsstyrelsen identifierade. Ett förbättringsområde som fortsatt kvarstår är framtagande av en rutin för tillsyn av rökfria miljöer.

Rekommendation 5: Säkerställ att det påbörjade förbättringsarbetet kopplat till rutiner för handläggning av tillsynsärenden färdigställs.

Rekommendationen är delvis genomförd.

Förvaltningen har tagit ett omtag med det påbörjade förbättringsarbetet och har bland annat genomfört workshops med avdelningen för att skapa en samsyn av arbetet med rutiner. Arbetet med att revidera rutiner sker av teamledarna i samarbete med utvecklingsledare och staben på förvaltningen. Arbetet sker i takt med det vardagliga arbetet och med befintliga resurser. Vidare framgår att det inte har tagits fram rutiner för processen kring hur tillsynsskuld ska hanteras innan de uppstår samt rutiner som säkerställer kännedom om vilken tillsyn som inte är utförd de senaste åren. Arbetet med befintliga rutiner har prioriterats.

Rekommendation 6: Säkerställ att det finns tillräckliga personella resurser för att uppfylla nämndens tillsynsuppdrag.

Rekommendationen är delvis genomförd.

Det finns tillräckliga personella resurser för att uppfylla nämndens tillsynsuppdrag i enlighet med tidigare behovsutredning. I den tidigare behovsutredning saknas dock uppgifter om tillsynsskuld vilket kan innebära att bedömning av personella resurser inte överensstämmer med det faktiska tillsynsbehovet. I inkomna skriftliga svar framgår dock att behovet ändrats senare år dels utifrån säkerhetsläget vilket resulterar i att mer tillsyn genomförs med dubbel bemanning och därmed kräver mer resurser.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit del av revisionsskrivelsen. Här nedan framgår förvaltningens svar på revisorernas rekommendationer och hur förvaltningen bedömer att arbetet framöver ska bedrivas för att tillvara revisorernas synpunkter och undvika att nya liknande brister åter uppkommer inom nämndens tillsynsverksamhet inom miljö- och hälso-skydds- och livsmedelsområdet.

Rekommendation 1: Säkerställ att kommande behovsutredningar innehåller en bedömning avseende konsekvenser av den tillsyn som prioriteras bort.

I den behovsutredning som har tagits fram och avses presenteras för nämnden vid sammanträdet den 2 december 2025 finns en bedömning avseende tillsyn som prioriteras bort. Nämnden har dock inte i skrivande stund beslutat om behovsutredningen.

Vad gäller verksamhetsåret 2025 har ingen tillsyn prioriterats bort utan tillsynen har utförts i princip i enlighet med planeringen.

Rekommendation 2: Prioritera områden där det kan ha byggts upp en "tillsynsskuld" med fokus på att göra rätt prioriteringar och bedömningar med avseende på risken för långsiktiga konsekvenser. En alltför stor tillsynsskuld kan på sikt få negativa konsekvenser för verksamhetsutövarnas efterlevnad av lagen och i sin tur på miljön och människors hälsa.

Upparbetad tillsynsskuld har under verksamhetsåret 2025 delvis arbetats bort och ingen ny tillsynsskuld har heller tillkommit. Enligt den behovsutredning som kommer att läggas fram för nämnden den 2 december 2025 framgår att tillsynsskulden beräknas vara omhändertagen senast vid utgången av 2027.

Det ska dock poängteras att tillsynsskulden har uppkommit för många år sedan. Tillsynen gentemot dessa verksamheter har under de senaste åren bedrivits i enlighet med nämndens fastslagna tillsynsplan. Det har i praktiken visat sig svårt att i praktiken genomföra *mer* tillsyn än vad som egentligen krävs i den löpande och återkommande tillsynen. Förvaltningen avser dock att arbeta vidare med detta för att säkerställa att tillsynen genomförs i sin helhet. Ett möjligt alternativ är att till exempel genomföra en riktad informationsinsats mot de verksamheter där tillsynsskuld finns.

Rekommendation 3: Förekommade tillsynsskuld från föregående år bör redovisas separat i behovsutredningen för att synliggöra behov av tillfälliga resursförstärkningar skilt från behovet av varaktiga tillsynsresurser.

I den behovsutredning som har tagits fram och avses presenteras för nämnden vid sammanträdet den 2 december 2025 redovisas tillsynsskulden separat. Nämnden har inte i skrivande stund beslutat om behovsutredningen.

Vad gäller verksamhetsåret 2025 har ingen tillsyn prioriterats bort utan tillsynen har utförts i princip i enlighet med planeringen.

Rekommendation 4: Beakta den kritik samt de brister och förbättringsområden som Länsstyrelsen identifierade i samband med revisionen år 2022 i kommande behovsutredningar och tillsynsplaner.

Nämnden har ännu inte slutfört arbetet med att ta fram en rutin för tillsyn av rökfria miljöer. Detta beror på att verksamheten fått prioritera annan tillsyn. Rutin för tillsyn av rökfria miljöer förväntas färdigställas innan årsskiftet.

Rekommendation 5: Säkerställ att det påbörjade förbättringsarbetet kopplat till rutiner för handläggning av tillsynsärenden färdigställs.

Samhällsbyggnadsnämnden har under verksamhetsåret 2025 omorganiserat samhällsbyggnadsförvaltningen.¹ Detta har lett till en bygg- och miljöverksamheten har samlats i en avdelning med tre enheter under (en av enheterna, enheten för samordnad tillsyn har dock inte tillsatts med enhetschef). Omorganisationen har för miljöenhetens vidkommande medfört förbättrade möjligheter till kontinuerlig uppföljning löpande under året. Samtliga medarbetare på miljöenheten (där verksamheterna miljöskydds- och hälsoskyddstillsyn och livsmedelskontroll finns) har fått personliga mål att utföra sin del av nämndens tillsynsplan samt ansvara för att verksamhetens del av tillsynsplanen utförs. Detta har följts upp löpande med kontinuerliga uppföljningssamtal under året. Tillsyns- och kontrollplan följs dessutom löpande upp av respektive teamledare för miljöskydds-, hälsoskydds- och livsmedelsteamet samt av enhetschefen.

Detta arbetssätt bedöms tillräckligt för att löpande säkerställa att kännedom finns om hur nämndens planerade tillsyn fortlöper under verksamhetsåret. Förvaltningen avser att arbeta vidare med uppföljningsarbetet och stärka detta under verksamhetsåret 2026. Av det skälet har en miljöinspektör under verksamhetsåret 2026 förordnats till verksamhetsutvecklare för att bl.a. arbeta med uppföljningsprocess kopplat till verksamhetssystemet Ecos och Microsofts uppföljningssystem PowerBI.

Vad gäller arbete med rutiner har ett flertal nya arbetssätt införts. För respektive team har en förbättringslista införts och arbetssätt har införts för att samtliga medarbetare ska ansvara för att komma med förslag på nya rutiner och förbättringar av befintliga rutiner och arbetssätt. Under hösten 2025 hade miljöenheten och enheten för samordnad tillsyn samt förvaltningens två miljöregistratorer en heldag med praktiskt rutinarbete. Arbetet med rutiner är prioriterat och sker kontinuerligt och leds i första hand av teamledarna tillsammans med medarbetarna. Det finns tydliga och uttalade förväntningar på samtliga medarbetare att arbeta med rutiner och

¹ Samhällsbyggnadsnämnden är anställningsmyndighet för all personal som är anställd på samhällsbyggnadsförvaltningen. Detta innebär enligt förvaltningens mening viss jävsproblematik då miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver tillsyn mot personalens arbetsgivare. Kommunens nämndorganisation kommer att ses över i samband med kommunalvalet 2026 och förvaltningen avser att fortsätta bevaka denna fråga i den översyn av nämndorganisationen som kommer att genomföras under 2026 inför de allmänna valen till hösten.

förbättringsarbete genom ett tydligt och tillitsfullt ledarskap där medarbetarna har fått tydligt mandat att själva driva frågor om verksamhetsförbättring.

Rekommendation 6: Säkerställ att det finns tillräckliga personella resurser för att uppfylla nämndens tillsynsuppdrag.

Nämnden har tillsatt samtliga tjänster i miljöenheten vad gäller verksamhetsområdena miljö- och hälsoskyddstillsyn samt livsmedelskontroll och personalbehovet uppfyller behovet i enlighet med den behovsutredning som har tagits fram och presenterats för nämnden vid sammanträdet den 2 december 2025. Nämnden har dock inte i skrivande stund beslutat om behovsutredningen.

Barnkonsekvensanalys

Förslaget till beslut har inga konsekvenser för barn.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut har inga ekonomiska konsekvenser för nämndens verksamhet.

Underlag för beslut

Här anges de dokument som ligger till grund för förslag till beslut, exempel:

- Tjänsteutlåtande 2025-10-24 – Svar till kommunrevisorerna angående uppföljande granskning av nämndens miljö- och hälsoskyddstillsyn
- Revisionsskrivelse 2025-09-10
- Uppföljande granskning av miljö- och hälsoskyddstillsyn (PWC, 2025-09-08)

Fastställd av

Ilona Orgmetz
Tf samhällsbyggnadsdirektör

Jelinka Hall
Bygg- och miljöchef

Skickas till

Kommunrevisionen